

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 40/2019)

София, 9 октомври 2019 г.

Съдържание

1	Проведени основни селскостопански мероприятия към 03.10.2019 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Реколта от пролетници	3
1.3	Трайни насаждения и етерично-маслени култури	5
2	Есенна кампания	6
3	Външна търговия с основни земеделски култури	7
3.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци	8
4	Цени	8
4.1	Зърнени и маслодайни култури	8
4.2	Плодове и зеленчуци	9
5	Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица, предсеитбена подготовка и дълбока оран и ход на есенната сеитба, по области	11

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Проведени основни селскостопански мероприятия към 03.10.2019 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 03.10.2019 г. жътвата на маслодайния слънчоглед е към своя край. Добитата до момента продукция е с 6,4% по-ниска в сравнение с отчетената по същото време на 2018 г., като по-ниският среден добив от декар е частично компенсирал от увеличение на размера на реколтираните площи. При царевицата за зърно засега производството изпреварва с 33,9% миналогодишното, но това е свързано главно с по-бързия темп на прибиране на реколтата, докато средният добив се понижава.

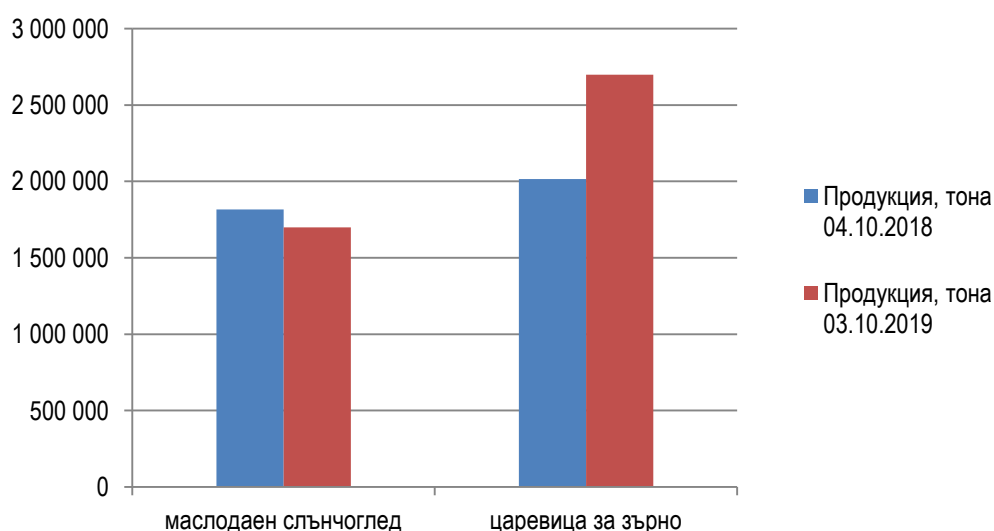
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 03.10.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	03.10.2019					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	7 434 845	7 383 619	99,3%	1 699 939	230	1,2%	4,4%	-6,4%	-10,5%
царевица за зърно	4 556 457	3 920 355	86,0%	2 698 104	688	11,1%	48,3%	33,9%	-9,7%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 03.10.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

1.2 Реколта от пролетници

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от повечето пролетни култури спрямо година по-рано, в резултат от повишение на добивите от декар и/или по-големия размер реколтирани площи. Годишният ръст на производството е в

границите от 0,1% при силажната царевица до три пъти при памука и соргото (чието прибиране все още е в ранен етап). Засега производството на картофи надхвърля с 9% миналогодишното.

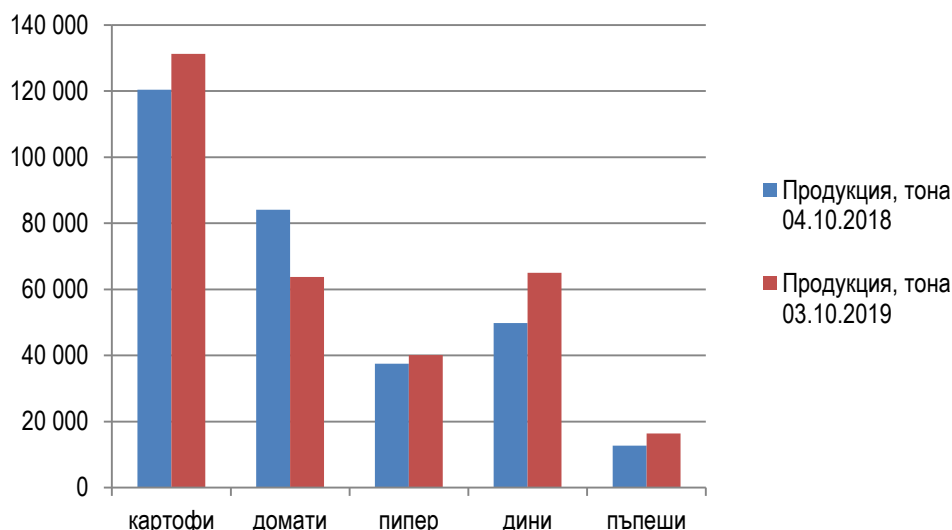
По-значително понижение на продукцията в сравнение с аналогичния период на миналата година се наблюдава само при домати, фасула и лещата (с между 24,2% и 61,4%), а по-слабо изразено – при соята, фуражния грах и Ориенталския тютюн (в рамките на 6,3% - 9,8%).

Реколта от пролетници към 03.10.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	03.10.2019				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	102 786	92 387	131 198	1 420	-0,2%	3,1%	9,0%	5,7%
домати	34 426	33 700	63 713	1 891	-11,3%	-10,0%	-24,2%	-15,8%
пипер	26 724	26 029	40 108	1 541	-4,1%	-1,9%	7,0%	9,1%
дини	37 021	35 449	65 014	1 834	5,6%	16,6%	30,5%	11,9%
пъпеши	17 967	17 580	16 374	931	11,9%	11,0%	28,8%	15,9%
фасул	17 656	16 798	2 025	121	-31,6%	-31,9%	-37,9%	-8,3%
градински грах	16 049	14 139	3 423	242	13,3%	33,1%	47,7%	11,0%
леща	11 480	11 278	1 266	112	-68,0%	-66,4%	-61,4%	14,3%
соя	28 732	24 187	4 747	196	15,6%	1,7%	-6,3%	-8,0%
ориз	103 873	20 525	13 150	641	2,1%	148,5%	159,0%	4,2%
овес	106 644	104 295	28 291	271	44,7%	52,2%	89,1%	24,3%
сорго	35 887	17 699	5 275	298	69,2%	139,2%	216,6%	32,4%
шарен слънчоглед	59 776	44 612	10 018	225	63,3%	47,1%	45,4%	-0,9%
царевица силажна	179 469	159 144	411 617	2 586	0,2%	-6,6%	0,1%	7,2%
пролетен ечемик	29 273	29 253	9 832	336	2,8%	2,7%	16,2%	13,1%
фуражен грах	157 525	149 427	37 138	249	-49,0%	-41,0%	-9,8%	53,7%
памук	29 799	6 820	380	56	-4,8%	187,2%	219,3%	12,0%
лен	685	300	42	140	-14,4%	0,0%	40,0%	40,0%
тютюн Ориенталски	30 904	30 804	4 714	153	-6,6%	-6,9%	-8,5%	-1,9%
тютюн Бърлей	3 580	3 580	931	260	-7,9%	-7,3%	53,1%	64,6%
тютюн Вирджиния	18 359	15 857	1 974	125	-27,7%	-13,4%	8,2%	25,0%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

**Продукция от основни пролетници - зеленчукови култури към 03.10.2019 г.,
сравнено със същия период на 2018 г.**

1.3 Трайни насаждения и етерично-маслени култури

При трайните насаждения и етерично-маслените култури, обхванати от оперативното наблюдение, се отчитат разнопосочни тенденции спрямо година по-рано. Производството на вишни, кайсии, праскови и лавандула бележи чувствителен ръст на годишна база – с между 18,6% и 82,6%, вследствие на съчетание от съществено увеличение както на реколтираните площи, така и на средните добиви. Макар и по-слабо, нараства и продукцията от ягоди и малини (респективно с 6,7% и 2,5%). На този етап производството на ябълки, круши, сливи и грозде изостава с между 6% и 36,4% спрямо същия период на 2018 г.

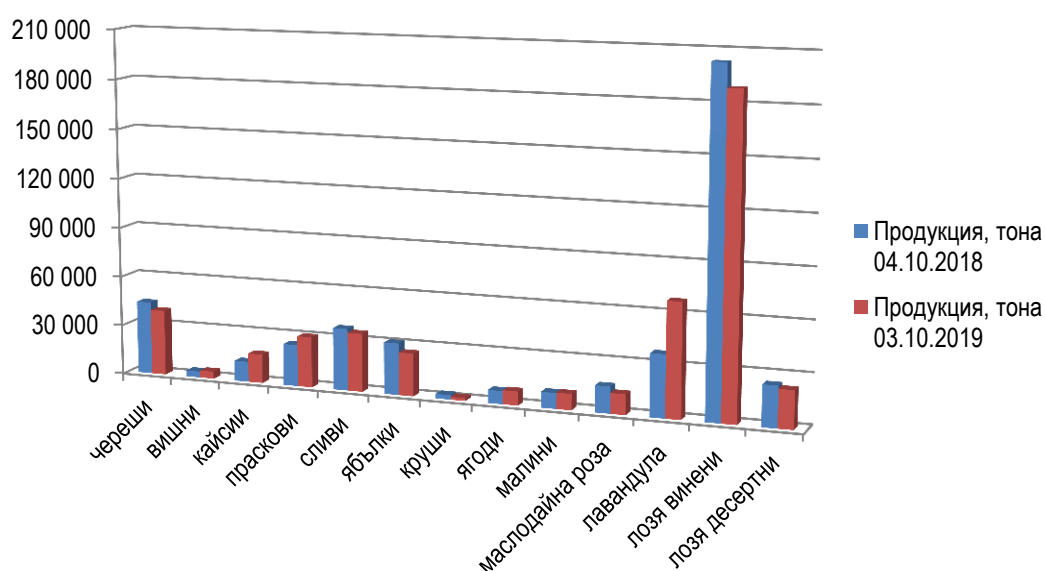
**Реколта от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 03.10.2019 г.,
сравнено със същия период на 2018 г.**

	03.10.2019				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
череша	89 522	84 046	39 423	469	2,9%	5,1%	-10,3%	-14,6%
вишни	13 770	12 832	4 298	335	3,5%	8,6%	18,6%	9,1%
кайсии	27 832	27 633	17 409	630	1,8%	14,9%	42,7%	24,3%
праскови	41 705	40 744	30 404	746	-1,0%	5,9%	21,6%	14,8%
сливи	76 201	62 539	34 987	559	10,3%	7,9%	-6,0%	-12,9%
ябълки	49 019	24 312	25 658	1 055	-0,8%	-23,0%	-17,2%	7,4%
круши	4 824	3 266	1 721	527	-8,9%	-19,0%	-36,4%	-21,5%
ягоди	10 691	9 919	8 372	844	3,0%	2,1%	6,7%	4,6%
малини	23 610	20 687	9 712	469	-1,2%	-3,0%	2,5%	5,6%

	03.10.2019				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	37 516	37 488	12 230	326	5,1%	5,2%	-23,2%	-27,1%
лавандула	142 984	135 462	68 050	502	38,3%	36,0%	82,6%	34,2%
лозя винени	466 077	349 974	188 986	540	-0,6%	4,0%	-7,0%	-10,6%
лозя десертни	45 376	39 118	22 785	582	-3,6%	-2,8%	-7,3%	-4,7%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Продукция от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 03.10.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

2 Есенна кампания

Към 3 октомври 2019 г. е извършена предсеитбена подготовка на 5 921 326 дка и дълбока оран на 2 233 049 дка, съответно с 12,2% и 19,3% по-малко спрямо същия период на 2018 г.

Засети площи с есенници към 03.10.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г., дка

Култура	04.10.2018	03.10.2019	Изменение
пшеница	1 433 132	1 126 960	-21,4%
ечемик	108 838	87 498	-19,6%
маслодайна рапица	1 109 131	610 234	-45,0%
ръж	3 540	4 150	17,2%
тритикале	8 690	15 016	72,8%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Засетите площи с пшеница, ечемик и маслодайна рапица изостават с между 19,6% и 45% на годишна база, докато сеитбата на ръж и тритикале се движи с по-бързи темпове.

3 Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица

През изминалата седмица през Пристанище Варна¹ са натоварени 44,8 хил. тона пшеница и 32,1 хил. тона рапица за износ, а експортът на ечемик остава в застой за поредна седмица. Общо за периода от началото на пазарната 2019/20 година до момента експортът на пшеница през порта изоставя с 11,5% на годишна база, докато при този на ечемик и рапица се отчита ръст от респективно 154,4% и 43,7%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.07.2018 – 06.10.2018	01.07.2019 – 06.10.2019	Изменение
пшеница	912 224	807 473	-11,5%
ечемик	13 625	34 665	154,4%
рапица	78 146	112 297	43,7%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед

2019/20 пазарна година

През периода 30 септември – 6 октомври през „Пристанище Варна“ ЕАД са изнесени 35,2 хил. тона царевица, вследствие на което общият експорт на зърнената култура от началото на 2019/20 година до момента изпреварва с 1,2% миналогодишния. Все още не е стартирал износът на слънчоглед от нова реколта през порта.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	02.09.2018 – 06.10.2018	02.09.2019 – 06.10.2019	Изменение
царевица	102 573	103 826	1,2%
слънчоглед	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 6 октомври 2019 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед през

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

„Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

От началото на м. юли 2019 г. до момента няма осъществен внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 37/2019, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за месец юли 2019 г.

3.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 37/2019, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4 Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 2 октомври 2019 г. цените на основните зърнени и маслодайни култури в страната остават без съществена промяна на седмична база. При царевичата и пшеницата (хлебна и фуражна) се наблюдава леко поскъпване, в рамките на 0,4% - 0,8%, а при ечемика, слънчогледа и рапицата – запазване на ценовите нива от предходната седмица.

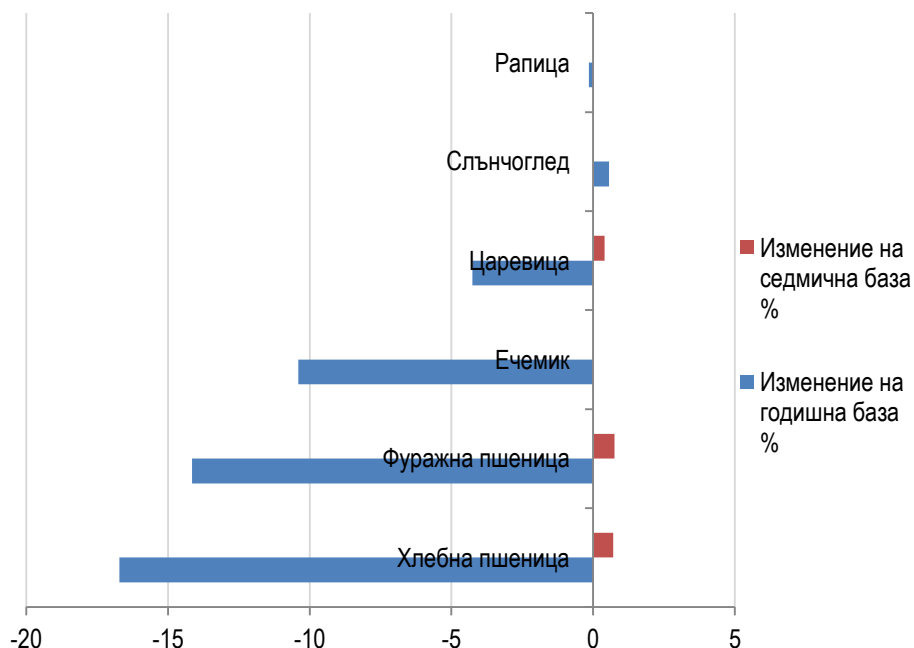
Сравнявайки със същия период на миналата година, пшеницата и ечемикът са поевтинели с между 10,4% и 16,7%. По-слабо понижение на годишна база бележат изкупните цени на царевичата – с 4,3% и рапицата – с 0,1%. Единствено слънчогледът се търгува на малко по-висока цена, с 0,6%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 02.10.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./тон без ДДС

	03.10.2018	25.09.2019	02.10.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	341	282	284	-16,7	0,7
фуражна пшеница	311	265	267	-14,1	0,8
ечемик	298	267	267	-10,4	0,0
царевица	258	246	247	-4,3	0,4
слънчоглед	532	535	535	0,6	0,0
рапица	677	676	676	-0,1	0,0

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
02.10.2019 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на домати, пипер и ябълки на тържищата в страната нарастват с между 0,7% и 9,6%, като най-чувствително поскъпва зеленият пипер. Десертното грозде и картофите се търгуват на по-ниски цени от предходната седмица, съответно с 4,7% и 6,1%.

При почти всички основни плодове и зеленчуци, за които е отчетено предлагане през изминалата седмица, се наблюдава понижение на ценовите стойности спрямо нивата отпреди една година. Намалението е в границите от 1% (ябълки) до 21,9% (десертно грозде). Единствено цената на картофите бележи ръст на годишна база, с 5,1%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 04.10.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./кг

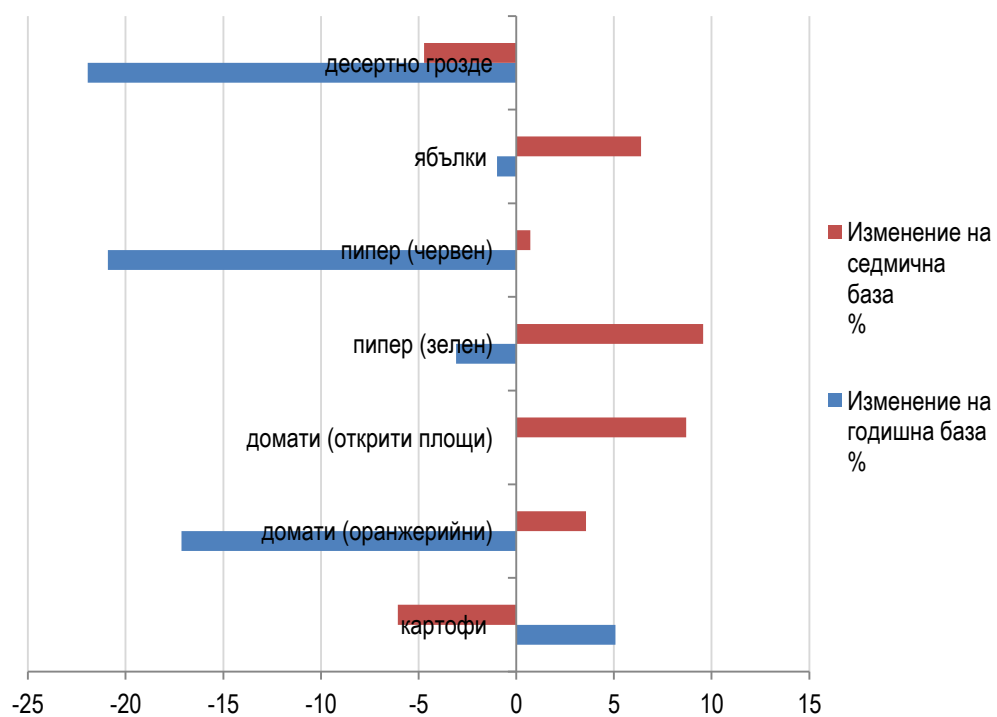
	05.10.2018	27.09.2019	04.10.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,59	0,66	0,62	5,1	-6,1
картофи пресни	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,45	1,96	2,03	-17,1	3,6
домати (открити площи)	*	1,15	1,25	-	8,7
домати (внос)	1,74	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,30	1,15	1,26	-3,1	9,6

	05.10.2018	27.09.2019	04.10.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
пипер (червен)	1,77	1,39	1,40	-20,9	0,7
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови (внос)	1,80	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,01	0,94	1,00	-1,0	6,4
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,55	1,27	1,21	-21,9	-4,7

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 04.10.2019 г.

5 Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица, предсеитбена подготовка и дълбока оран и ход на есенната сеитба, по области

Справка за реколтата от слънчоглед

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Пронз- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	2966	0	2586	87.19%	331.2	128
Бургас	314177	0	314177	100.00%	59663.66	190
Варна	424569	8769	411723	99.02%	92630	225
Велико Търново	371267	60.5	366406.5	98.71%	87575.2	239
Видин	322610	0	322610	100.00%	75978	236
Враца	448590.9	0	448590.9	100.00%	116312.38	259
Габрово	34600	0	24600	71.10%	5162.7	210
Добрич	717088	26	717062	100.00%	188811.3	263
Кърджали	3400	0	2400	70.59%	288	120
Кюстендил	24570	0	24570	100.00%	4287.2	174
Ловеч	111167	7612	103265	99.72%	20252	196
Монтана	387311	0	386236	99.72%	96997	251
Пазарджик	102500	0	102500	100.00%	22196	217
Перник	89330	0	71430	79.96%	11324.8	159
Плевен	679766	20755.5	658510.5	99.92%	148529	226
Пловдив	266830	0	260330	97.56%	52127.1	200
Разград	261200	37	261163	100.00%	66656	255
Русе	351089	668.3	350420.3	100.00%	90610.17	259
Силистра	377731	0	377731	100.00%	108814.21	288
Сливен	207400	71	207329	100.00%	39251	189
Смолян		0				
София-град	37223	0	35853	96.32%	8100	226
София	72000	0	72000	100.00%	15117.5	210
Стара Загора	462002	0	462002	100.00%	94380.96	204
Търговище	230050	0	230050	100.00%	50634	220
Хасково	429517	0	429517	100.00%	79536.7	185
Шумен	310559	0	310559	100.00%	68887	222
Ямбол	433486	155.1	429998	99.23%	95486	222
ОБЩО	7472999	38154	7383619	99.31%	1699939.1	230

Справка за реколтата от царевица

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водств о	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	5420	0	120	2.21%	71	592
Бургас	26433	0	25098	94.95%	10448.7	416
Варна	166056	2409	122133	74.63%	74846	613
Велико Търново	446147	0	392470	87.97%	316841	807
Видин	94770	315	65895	69.76%	42733.2	649
Враца	431897.7	0	407532.7	94.36%	302507	742
Габрово	20430	2300	12155	67.04%	8429.5	694
Добрич	917836	180	819070	89.26%	510219.5	623
Кърджали	780	0	300	38.46%	106	353
Кюстендил	5435	0	3455	63.57%	1003.2	290
Ловеч	122268	12830	79034	72.22%	38429	486
Монтана	230447	0	206546	89.63%	117118	567
Пазарджик	18600	0	3000	16.13%	2400	800
Перник	16480	0	1990	12.08%	628	316
Плевен	708274	10580.8	623117	89.31%	449834	722
Пловдив	36870	0	33020	89.56%	25380.6	769
Разград	191860	15	185115	96.49%	135583	732
Русе	367359	0	336598	91.63%	276648.89	822
Силистра	309792	0	287792	92.90%	194726	677
Сливен	44400	0	43800	98.65%	26982	616
Смолян	520	0	480	92.31%	109.1	227
София-град	24675	0	7200	29.18%	4600	639
София	17160	0	14610	85.14%	5446	373
Стара Загора	44890	0	43045	95.89%	23106.92	537
Търговище	138780	0	127300	91.73%	71922	565
Хасково	17100	0	16150	94.44%	15515	961
Шумен	171133	0	58466	34.16%	40303	689
Ямбол	9274	0	4863	52.44%	2167	446
ОБЩО	4585087	28630	3920355	86.04%	2698103.6	688

Справка за предсеитбената подготовка и дълбоката оран

Област	Предсеит- бена подготовка (дка)	Предсеитбено торене			Дълбока оран (дка)
		Р (дка)	N (дка)	K (дка)	
Благоевград	7020				
Бургас	600930	98200	128100	43200	186630
Варна	336500	194000	135700	95000	198100
Велико Търново	453373	189800	259600	37700	25300
Видин	92200				9000
Враца	97820	44000	44000	44000	
Габрово	7000	0	0	0	0
Добрич	682114				647062
Кърджали					
Кюстендил	23220				15330
Ловеч	50500	9500	9500	9500	33000
Монтана	165254	7230	148730	730	13900
Пазарджик	25900	14000	14900	3000	
Перник	72450	17200	17200	17200	34950
Плевен	481032	123597	123597	53000	198400
Пловдив	205800	13500	13500	13500	42450
Разград	273050	84200	165300	44000	4000
Русе	367922	243839	298819	160691	11540
Силистра	319150	319150	319150	319150	214200
Сливен	228200	25200	30600	12700	120100
Смолян					
София-град					
София	233386				124865
Стара Загора	349750	66300	35800	35800	154100
Търговище	115340	18000	7000		27100
Хасково	416920	110400	170900	57600	84950
Шумен	263049	46700	60200	41500	82927
Ямбол	53446				5145
ОБЩО	5 921 326	1 624 816	1 982 596	988 271	2 233 049

Справка за хода на есенната сеитба

Област	Засети площи с пшеница (дка)	Засети площи с ечемик (дка)	Засети площи с ръж (дка)	Засети площи с тритикале (дка)	Засети площи със зимна маслодайна рапица (дка)
Благоевград	200	50		300	200
Бургас	19700	7300		620	165380
Варна	20700				29005
Велико Търново	207925	9340	150		13265
Видин	15550	1760		200	6700
Враца	8830	1051	0	0	3940
Габрово	0	0	0	0	0
Добрич	86180	895		60	18010
Кърджали					
Кюстендил	1040	900	1000		2060
Ловеч	700	2000			8490
Монтана	4700	2130			8390
Пазарджик					3580
Перник	7750				4950
Плевен	40699	0			11500
Пловдив	16400	2450	2500	2000	20620
Разград	81950	19370			68650
Русе	193815	8230			50216
Силистра	90200	13000			12300
Сливен	27800	1800		700	19500
Смолян					
София-град					
София	187711			6436	11957
Стара Загора	26250	3510		700	52000
Търговище					15000
Хасково	76700	12400	500	4000	61370
Шумен	12160	1312			23151
Ямбол					
ОБЩО	1 126 960	87 498	4 150	15 016	610 234